

# Област Плевен

- ▶ Население (2023)
- ▶ Територия (кв.км)
- ▶ Брой на населените места
- ▶ Дял на населението в градовете (%)

217 881  
4653  
123  
67,3



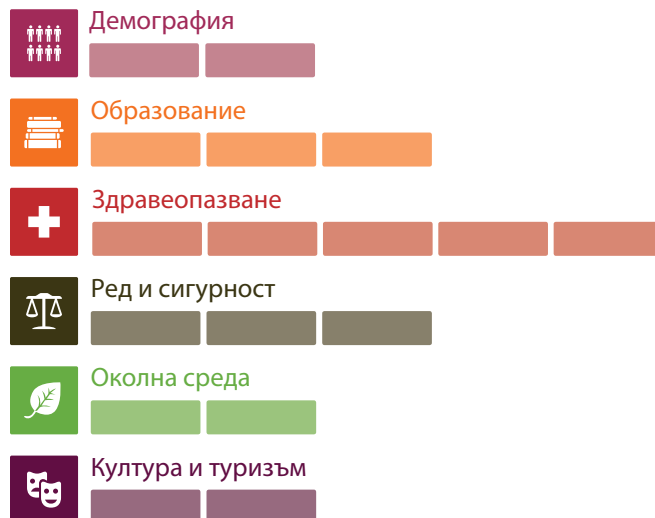
Брутният вътрешен продукт на човек от населението забавя ръста си и изостава от средните стойности за страната. Заетостта нараства, а безработицата намалява, но и двата показателя са сравнително неблагоприятни. Значителен ръст отбелязват стойността на произведената продукция и делът на приходите от износ. Делът на домакинствата с достъп до интернет се увеличава, но остава сравнително нисък. Усредненият размер на данъчната ставка върху недвижимите нежилищни имоти на юридическите лица е най-високият в страната. Покритието на общинските раз-

ходи с местни приходи е по-високо от средното. Коефициентът на естествен прираст продължава да е силно отрицателен. Областта не успява и да привлича население. Представянето на учениците остава слабо. Плевен е област със силни традиции в сферата на здравеопазването и заема първото място в тази категория. Натовареността на местните наказателни съдии е сравнително ниска, което се отразява и на бързината на правораздаването. Плевен е областта с най-нисък дял на горската територия, но и делът на нарушената територия също е малък. Културният и туристическият живот са със слаба интензивност.

## ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ



## СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ



## ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ ■■■

### Доходи и стандарт на живот ■■■

И през 2022 г. brutният вътрешен продукт на човек от населението в област Плевен забавя ръста си и изостава от средните стойности за страната – 15,6 хил. лв. в областта при 26,0 хил. лв. в страната. Същевременно Плевен отбелязва най-висок ръст на заплатите в страната, въпреки че и те остават под средните. Брутната годишна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение достига 17,0 хил. лева. През 2023 г. средната месечна пенсия в областта е 734 лева.

Коефициентът на Джини за подоходното неравенство е сравнително нисък. Нивото на бедност в областта пък отбелязва спад, въпреки че остава над средното ниво. През 2023 г. делът на населението, живеещо под националната линия на бедност, е 26,4% (при 20,6% в страната).

### Пазар на труда ■■■■

Делът на трудоспособното население в област Плевен продължава да намалява и остава сравнително нисък – 54,7% при 58,5% в страната през 2023 година. Заетостта нараства, а безработицата намалява, но и двата показателя са по-неблагоприятни от средните. Коефициентът на заетост достига 72,9% (при 76,2% в страната), а този на безработицата – 7,3% (при 5,3% в страната).

Подобрение се наблюдава и при образователната структура на работната сила. През 2023 г. делът на населението на 25–64 години с висше образование нараства до 25% (при 31% в страната), а делът на хората с основно и по-ниско образование намалява до 17% (при 15% в страната).

### Инвестиции и бизнес ■■■

Броят на нефинансовите предприятия в област Плевен е сравнително нисък – 49 на хиляда души (при 70 на хиляда души в страната). Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи нарастват, но остават относително ниски. Същевременно в областта се наблюдава отлив на чужди инвестиции през 2022 година. Те са 1477 евро на човек (при 4544 евро на човек в страната).

Значителен ръст отбелязва както стойността на произведената продукция (107,4 хил. лв. на нает при 122,4 хил. лв. в страната), така и делът на приходите от износ в нетните приходи от продажби, достигайки 41% (при 29% в страната).

Разходите за научноизследователска и развойна дейност са 102 лв. на човек от населението и са по-високи от тези в повечето области.

Усвояването на европейски средства в областта остава под средното за страната. Към 30 юни 2024 г. стойността на изплатените суми на бенефициенти по оперативните програми е 2791 лв. на човек (при 3175 лв. в страната). В рамките

на областта най-много средства на човек от населението усвоява община Белене.

### Инфраструктура ■■■■

Гъстотата на железопътната мрежа в област Плевен е по-висока, а тази на пътната мрежа – по-ниска от средната за страната. По-малък от средния е и делът на автомагистралите и първокласните пътища – 12% (при 19% в страната) през 2023 година. Качеството на пътищата също се влошава и изостава от средното – 34% от пътната настилка в областта е в добро състояние (при 40% в страната).

Делът на домакинствата с достъп до интернет нараства, но остава сравнително нисък – 85% в областта при 89% в страната.

През 2022 г. в населени места с обществена канализация живеят 60% от населението на областта (при 75% в страната), като 56% от него са свързани с пречиствателни станции за отпадъчни води (при 67% в страната).

### Местни данъци ■■■

Нивото на местните данъци в общините от област Плевен е близко до средното за страната и през 2024 г., но е чувствително по-високо от средното в Северозападна България. Усредненият размер на данъчната ставка върху недвижимите нежилищни имоти на юридическите лица в общините от областта е най-високият в страната – 3,05‰ (при 2,15‰ в страната). Размерът на данъка за прехвърляне на собственост също е по-висок от средния, макар и с малко.

Същевременно местните налози върху превозните средства и върху търговията на дребно са сравнително ниски.

В рамките на областта най-високи са данъците в община Плевен, а най-ниски – в община Искър.

### Администрация ■■■■

Самооценките на местните администрации за развитието на електронното правителство и за предоставянето на услуги на „едно гише“ намаляват през 2024 г. и са под средните за страната.

Изоставане има и при оценката за прозрачността в работата на органите на местното самоуправление в област Плевен и тя отново е по-ниска, макар и с малко, от средната за страната – 67,3% (при 69,3% в страната).

Делът на собствените от общите приходи в общините от областта е сравнително нисък – 20% (при 27% в страната), но покритието на общинските разходи с местни приходи е по-високо от средното – 81% (при 74% в страната).

## СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ ■■■

### Демография ■■■

Коефициентът на естествен прираст в област Плевен остава силно отрицателен със стойност от  $-11,1\%$  (при  $-6,8\%$  в страната). Областта не успява и да привлече население и коефициентът на механичен прираст също е отрицателен ( $-0,1\%$ ).

Тези процеси предопределят и високите нива на застаряване на населението в областта. Делът на децата до 4-годишна възраст е  $4,1\%$  (при  $4,5\%$  в страната), а на хората над 65 години –  $28,2\%$  (при  $23,8\%$  в страната).

Сравнително ниска остава и гъстотата на населението в областта –  $864$  души на кв. км в урбанизираните територии (при  $1221$  души на кв. км в страната).

### Образование ■■■■

Делът на записаните в V–VII клас в областта се повишава и през 2023 г., достигайки  $91\%$  и изпреварвайки средната стойност в страната. Делът на второгодниците е сравнително висок. Съответствието между професионалното образование и профила на местната икономика нараства и е сравнително високо. Плевен е една от областите с най-нисък дял на учащите и на заетите в ИКТ сектора. Същевременно броят на учащите и на заетите в селскостопанския сектор е сравнително малък.

Представянето на учениците от областта остава слабо и през 2024 година. Средният успех на националното външно оценяване по математика след VII клас е  $36,3$  т. (при  $42,9$  т. в страната). Успехът на матурата по български език и литература пък е сред най-ниските в страната – „Добър“  $3,90$  (при „Добър“  $4,30$  в страната), а делът на слабите оценки е най-високият –  $17,8\%$  (при  $8,7\%$  в страната).

### Здравеопазване ■■■■■

Плевен е област със силни традиции в сферата на здравеопазването и заема първото място в тази категория. Именно Плевен е областта с най-висок брой и на общопрактикуващите лекари, и на лекарите специалисти. Един местен общопрактикуващ лекар се грижи средно за  $1197$  души от населението (при  $1701$  души на лекар в страната). Наличието на медицински университет в град Плевен е една от предпоставките за големия брой лекари и за добре развитата мрежа от лечебни заведения на територията на областта.

Плевен е областта и с най-висок брой на легла в болниците. През 2023 г. той продължава да се повишава и достига безпрецедентните  $12,7$  легла на хиляда души от населението (при  $6,1$  легла на хиляда души в страната). Използваемостта на леглата е равна на средната за страната –  $56\%$ . По-неблагоприятни от средните за страната остават показателите за

продължителността на живота в областта, коефициентът на детска смъртност и броят на аптеките спрямо населението.

### Ред и сигурност ■■■■

Натовареността на местните наказателни съдии е сравнително ниска, което се отразява и на бързината на правосъдието. През 2023 г. един съдия от Окръжния съд в област Плевен разглежда средно по  $9,9$  дела месечно (при  $14,4$  дела месечно на съдия в страната), а в Административния –  $11,5$  (при  $14,8$  в страната). Наказателните дела, приключили в 3-месечен срок в областта, са  $95\%$  (при  $91\%$  в страната), административните –  $83\%$  (при  $72\%$  в страната), а гражданските –  $78\%$  (при  $65\%$  в страната).

Броят на престъпленията в областта, както и тяхната разкриваемост през 2023 г. са съизмерими със средните нива за страната. Регистрираните престъпления срещу личността и собствеността са  $10,8$  на хиляда души (при  $11,3$  на хиляда души в страната), а разкриваемостта им –  $55\%$  (при  $53\%$  в страната). Броят на полицаите спрямо населението е сравнително малък.

### Околна среда ■■■

Обемът на образуваните битови отпадъци на човек от населението през 2022 г. е съизмерим със средния за страната, а делът на предадените за третиране и рециклиране отпадъци остава сравнително висок –  $89\%$  в областта при  $76\%$  в страната.

Плевен е областта с най-нисък дял на горската територия –  $7\%$  (при  $33\%$  в страната) през 2023 година. Делът на нарушената територия обаче също е малък –  $0,2\%$  (при  $0,4\%$  в страната). Инсталираните ВЕИ мощности са близки до средните за страната на човек от населението. Плевен е сред областите с много горещи дни и с висок индекс на нуждата от охлаждане.

### Култура и туризъм ■■■

Културният живот в област Плевен се характеризира със сравнително ниска интензивност и през 2023 година. Голямо увеличение има при посещенията на местните театри и броят им спрямо населението изпреварва средния за страната. Сравнително висок е и броят на посещенията в музеите, докато тези в кината и библиотеките остава относително нисък.

Туристическият сектор в областта е слабо застъпен. Броят на леглата в местата за настаняване е  $6$  на хиляда души (при  $56$  на хиляда души в страната), а реализираните нощувки –  $716$  на хиляда души (при  $4167$  на хиляда души). Малък е и броят на нощувките през онлайн платформите на споделяната икономика.

## Ключови показатели за област Плевен

Индикатори на икономическото развитие	2021	2022	2023	Средно за страната
БВП на човек от населението (лв., текущи цени)	12 889	15 562	n.a.	<b>25 956</b>
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	14 608	17 030	n.a.	<b>21 242</b>
Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за страната (%)	21,6	31,4	26,4	<b>20,6</b>
Дял на населението в трудоспособна възраст (%)	55,6	54,9	54,7	<b>58,5</b>
Коефициент на заетост на населението на 15–64 години (%)	66,6	67,8	72,9	<b>76,2</b>
Коефициент на безработица на населението на 15 и повече години (%)	7,8	7,6	7,3	<b>5,3</b>
Дял на населението с основно и по-ниско образование, 25–64 години (%)	19,9	19,7	17,1	<b>14,8</b>
Дял на населението с висше образование, 25–64 години (%)	24,7	22,8	25,1	<b>30,5</b>
Произведена продукция (лв./нает)	78 372	107 381	n.a.	<b>122 377</b>
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	2201	2624	n.a.	<b>4257</b>
Преки чуждестранни инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	1508	1477	n.a.	<b>4544</b>
Дял на населението в селища с обществена канализация (%)	57,3	59,8	n.a.	<b>75,0</b>
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	41,3	40,0	33,7	<b>40,4</b>
Покритие на общинските разходи с местни приходи (%)	89,8	84,9	81,1	<b>74,1</b>
Рейтинг за активна прозрачност на ПДИ за органите на местното самоуправление (%)*	69,8	70,0	67,3	<b>69,3</b>

Индикатори на социалното развитие	2021	2022	2023	Средно за страната
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	n.a.	-13,9	-11,1	<b>-6,8</b>
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	n.a.	-0,5	-0,1	<b>6,4</b>
Среден успех от матурите по БЕЛ**	3,61	3,51	3,90	<b>4,30</b>
Среден успех на изпита по математика след VII клас (в точки)**	28,0	28,0	36,3	<b>42,9</b>
Нетен коефициент на записване на населението в V–VII клас (%)	85,6	90,4	90,6	<b>89,9</b>
Средна продължителност на живота (години)***	72,6	72,3	72,7	<b>73,5</b>
Дял на здравноосигурените лица (%)	92,0	93,8	94,5	<b>95,0</b>
Население на един общопрактикуващ лекар (брой)	1214	1233	1197	<b>1701</b>
Регистрирани престъпления срещу личността и собствеността на хиляда души (брой)	10,9	11,5	10,8	<b>11,3</b>
Дял на наказателните дела, приключили в 3-месечен срок (%)	89	93	95	<b>91</b>
Използвана питейна вода от домакинствата от Вик (литър/човек/ден)	102	101	n.a.	<b>103</b>
Образувани битови отпадъци на глава от населението (кг/човек/година)	438	485	n.a.	<b>488</b>
Дял от битовите отпадъци, предадени за третиране и рециклиране (%)	83	89	n.a.	<b>76</b>
Посещения в кината на хиляда души от населението	247	392	445	<b>684</b>
Реализирани нощувки в местата за настаняване на хиляда души (брой)	322	529	716	<b>4167</b>

\* Данните за 2023 г. са включени в изследването от 2024 година. Същото важи и за предходните години.

\*\* Данните се отнасят за учебната 2023/2024 година, а матурите са проведени през 2024 година. Същото важи и за предходните години.

\*\*\* Данните са за тригодишни периоди и се обновяват всяка година.